

НАЦИОНАЛНА ОРГАНИЗАЦИЈА ПОТРОШАЧА СРБИЈЕ
NACIONALNA ORGANIZACIJA POTROŠAČA SRBIJE

NATIONAL CONSUMER ORGANIZATION OF SERBIA

Матични број: 17624920; ПИБ: 103754372; www.nops.org.rs

ZAŠTO JE VAŽNA KOLEKTIVNA ZAŠTITA

Šta je kolektivna zaštita

To je povreda zakonskih prava potrošača koji su ugroženi na isti način i od strane istog trgovca. Poznata i kao grupna ili kolektivna tužba koja omogućava organizacijama potrošača da zastupaju interese potrošača pred nadležnim sudom.

Zašto nam je potrebna kolektivna zaštita

Pristup pravdi - čak i u slučaju povrede prava potrošača i pretrpljene štete velika većina potrošača ne bi tražila pravdu pojedinačno prvenstveno zbog trajanja i troškova sudskog postupka. Ovakva situacija nije nepravedna samo prema potrošačima ili svim korektnim trgovcima, već i posredno ohrabruje nepoštenu poslovnu praksu.

Oblast primene - kolektivna zaštita efikasno je primenjiva u brojnim situacijama poput neispravnih proizvoda, nepravičnih ugovornih odredbi ili zaštite privatnosti podataka.

Potreba - prema relevantnim pokazateljima većina potrošača odmah bi se priključila svim drugima koji su oštećeni na isti način i/ili pretrpeli istu štetu.

Primeri uspešne kolektivne zaštite

Tokom 2010. godine, organizacija potrošača iz Španije (OCU) pokrenula je kolektivnu zaštitu potrošača protiv FECSA-Endesa zbog ozbiljnih propusta u isporuci električne energije koje je dovelo do potpunog prekida u isporuci usluge za više od 300.000 potrošača. Naknada je uključila popust od 10% svakom korisniku uz dodatnu značajnu finansijsku naknadu od 122 do 300 evra u zavisnosti od dužine nestanka el. energije.

Poslednji u nizu uspešnih primera kolektivne zaštite potrošača odnosi se na dobru poznatu aferu u vezi lažiranja emisije štetnih gasova, tzv. *dieselgate*. Članice BEUC-a iz Belgije, Italije, Portugala i Španije pokrenule su kolektivnu zaštitu potrošača u svojim zemljama u ime vlasnika VW automobila.

Nedostatak mogućnosti za dobijanje adekvatne nadoknade za pretrpljenu štetu predstavlja glavnu prazninu u pravnom sistemu i nekih država članica EU, čime se pomaže sticanju nezakonitog dobitku nepoštenih trgovaca.

Prema izveštaju Evropske komisije, samo u situacijama koje se tiču povrede konkurencije procenjuje se da naneta šteta prelazi 20 milijardi evra svake godine. Pored ovih podataka, trenutna situacija nije neprihvatljiva isključivo sa stanovišta direktno oštećenih potrošača, već takođe nameće nejednake tržišne uslove za sve one firme koje se pridržavaju pravila. Štaviše, to znači da ne postoji adekvatno odvracanje od angažovanja u nepoštenim poslovnim praksama.

Iz svega iznetog jasno je da sprovođenje efikasne kolektivne zaštite ne znači samo potrošačima, već i ukupnoj poslovnoj zajednici.

The activities are financed within the project "Development of collective redress for consumers in South East Europe" implemented by Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Open Regional Fund for South East Europe - Legal Reform, on behalf of the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development (BMZ)

COLLECTIVE REDRESS
FOR ALL EUROPEANS